

Переглянута Європейська Спортивна Хартія

Розширена часткова угода про спорт,
Рада Європи

Enlarged Partial Agreement on Sport

Accord partiel élargi sur le sport

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Переглянута Європейська спортивна хартія

Рекомендація CM/Rec(2021)5
Ухвалена Комітетом міністрів
13 жовтня 2021 року
на 1414-му засіданні
заступників міністрів

Погляди, викладені в цьому документі, є відповідальністю його авторів і можуть не співпадати з офіційною політикою Ради Європи.

Дозволяється відтворення уривків (до 500 слів), якщо воно здійснюється не з комерційною метою, і при цьому збережено цілісність тексту, уривок не використовується поза контекстом, не надає неповної інформації та ніяким іншим чином не вводить читача в оману щодо характеру, обсягу чи змісту тексту.

Текст оригіналу завжди необхідно позначати таким чином: «©Рада Європи, рік публікації». Усі інші запити щодо відтворення/перекладу всього або частини документа слід надсилати до Директорату з комунікацій Ради Європи (Страсбург — Cedex F-67075 або publishing@coe.int).

Усю іншу кореспонденцію, що стосується цього документа, слід надсилати на адресу: Розширена часткова угода про спорт, Рада Європи, Страсбург — Cedex F-67075, або sport.epas@coe.int

Дизайн обкладинки та верстка: Відділ виготовлення документів і публікацій (SPDP), Рада Європи.

Цю публікацію не було відредаговано редакційною групою SPDP для виправлення друкарських і граматичних помилок.

© Рада Європи,
червень 2022 року
Надруковано
в Раді Європи

Зміст

РЕКОМЕНДАЦІЯ СМ/РЕС(2021)5 ЩОДО ПЕРЕГЛЯНУТОЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СПОРТИВНОЇ ХАРТІЇ	5
A. ВСТУПНІ ПОЛОЖЕННЯ	11
Стаття 1 – Мета Хартії	11
Стаття 2 – Визначення «спорту» та сфера застосування Хартії	12
B. ЗАЦІКАВЛЕНІ СТОРОНИ	14
Стаття 3 – Органи державної влади	14
Стаття 4 – Спортивний рух	15
Стаття 5 – Корпоративний та професійний сектори	16
C. СПОРТ, ЩО БАЗУЄТЬСЯ НА ЦІННОСТЯХ	17
Стаття 6 – Права людини	17
Стаття 7 – Виховання на цінностях через спортивну етику	18
Стаття 8 – Добročесність	19
Стаття 9 – Сталий розвиток	20
D. СПОРТ ДЛЯ ВСІХ	22
Стаття 10 – Право на спорт	22
Стаття 11 – Побудова засад для заняття спортом	23
Стаття 12 – Розвиток участі	24
Стаття 13 – Покращення результатів	25
Стаття 14 – Підтримка спорту вищ вищих досягнень та професійного спорту	25

Е. ЗАСОБИ	27
Стаття 15 – Об’єкти та діяльність	27
Стаття 16 – Персонал	27
Стаття 17 – Інформація та дослідження	28
Стаття 18 – Фінансування	29
Стаття 19 – Внутрішня та міжнародна співпраця	30
Ф. КІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	31
Стаття 20 – Підтримка та супровід впровадження Хартії	31

Рекомендація CM/Rec(2021)5 щодо переглянутої Європейської спортивної хартії

Преамбула

Комітет міністрів, відповідно до положень Статті 15.b Статуту Ради Європи,

Пам'ятаючи про те, що метою Ради Європи є досягнення більшої єдності серед її членів з метою захисту та реалізації ідеалів і принципів, які є їхнім спільним надбанням, і сприяння їхньому економічному та соціальному прогресу;

Беручи до уваги Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод (ETS № 5, Конвенція);

Беручи до уваги Європейську соціальну хартію (ETS № 35, переглянута ETS № 163), яка закріплює права на охорону здоров'я, освіту, культуру та участь у житті громади, невід'ємною частиною якого є спорт;

Беручи до уваги власну Резолюцію Res(76)41 про принципи політики спорту для всіх, які були визначені Конференцією європейських міністрів, відповідальних за спорт, на її першому засіданні в 1975 році під назвою «Європейська хартія спорту для всіх», оновлену в 1992 та 2001 роках як Європейська спортивна хартія (Хартія), що було схвалено Рекомендацією Rec(92)13 (переглянутою) Комітету міністрів державам-членам щодо переглянутої Європейської спортивної хартії, і те, що всі наступні версії хартії створили важливе підґрунтя державної політики у сфері спорту та дозволили багатьом реалізувати своє право на участь у спорті;

Беручи до уваги Міжнародну хартію ЮНЕСКО з фізичного виховання, фізичної активності та спорту, яка сприяла забезпеченню поваги до цілісності та гідності кожної людини у сфері фізичного виховання, фізичної активності та спорту; пропагуванню фізичної активності без дискримінації; боротьбі з відчуженням уразливих або маргіналізованих груп; та визнанню занять спортом як основного права (Стаття 1);

Беручи до уваги власні рекомендації Державам-членам, прийняті у сфері спорту після останнього перегляду Європейської спортивної хартії:

- ▶ про запобігання расизму, ксенофобії та расовій нетерпимості у спорті (Rec(2001)6);
- ▶ про вдосконалення фізичного виховання та спорту для дітей і молоді в усіх європейських країнах (Rec(2003)6);
- ▶ про принципи належного врядування у спорті (Rec(2005)8);

- ▶ щодо переглянутого Кодексу спортивної етики (CM/Rec(2010)9);
- ▶ про принцип автономії спорту в Європі (CM/Rec(2011)3);
- ▶ про сприяння доброчесності спорту проти маніпулювання результатами, зокрема договірних матчів (CM/Rec(2011)10);
- ▶ про захист дітей та молодих спортсменів від небезпек, пов'язаних з міграцією (CM/Rec(2012)10);
- ▶ щодо ґендерного мейнстрімінгу в спорті (CM/Rec(2015)2);
- ▶ про сприяння належному врядуванню у спорті (CM/Rec(2018)12);
- ▶ щодо екстремальних бойових мистецтв і бойової діяльності (CM/Rec(2021)3);

Беручи до уваги резолюції, прийняті на 15-й Конференції міністрів Ради Європи, відповідальних за спорт, у Тбілісі 16 жовтня 2018 року, «Захист прав людини у спорті: зобов'язання та спільна відповідальність» та «Боротьба з корупцією у спорті: активізація дій», а також Міжнародну декларацію з прав людини та спорту (Тбіліська декларація), яка була схвалена на тій самій конференції;

Беручи до уваги резолюції, прийняті 16-ю Конференцією міністрів Ради Європи, відповідальних за спорт, під час її заключної онлайн-сесії 11 лютого 2021 року «Європейський підхід до політики у сфері спорту: перегляд Європейської спортивної хартії» та «Права людини у спорті»;

Пам'ятаючи про те, що необхідно узгодити загальноєвропейські рамки для розвитку спорту в Європі,

засновані на принципах плюралістичної демократії, верховенства права та прав людини;

Підкреслюючи, що спорт може сприяти просуванню Порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року та його Цілей сталого розвитку, ухвалених Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй;

Враховуючи, що:

- ▶ спорт є соціальною, освітньою та культурною діяльністю, заснованою на добровільному виборі, яка заохочує контакт між європейськими країнами та їхніми громадянами та відіграє фундаментальну роль у реалізації мети Ради Європи шляхом зміцнення зв'язків між народами та розвитку обізнаності про європейську культурну ідентичність;
- ▶ спорт може різним чином стимулювати особистий добробут та соціальний розвиток, а фізичні вправи, зокрема, сприяють як фізичному, так і психічному добробуту;
- ▶ існує тісний взаємозв'язок між здоровими умовами навколишнього середовища, спортивною діяльністю та необхідністю інтегрувати екологічні міркування та принцип сталого розвитку у спорт;
- ▶ спорт також є важливою окремою галуззю економіки в Європі, сприяючи економічному зростанню, розвитку та зайнятості, що підкреслюється у багатьох дослідженнях;
- ▶ після останнього перегляду Європейської спортивної хартії в 2001 році політичні, економічні та соціальні зміни та їхній вплив на спорт відбувалися в Європі

швидкими темпами, що створює необхідність нової Європейської спортивної хартії, щоб відобразити ці зміни та протистояти майбутнім викликам;

- ▶ більш ефективним було б поєднання стандартів щодо розвитку спорту та спортивної етики в єдиний еталонний стандарт спортивної політики;
- ▶ з метою просування цінностей і переваг спорту органи державної влади повинні розвивати взаємне співробітництво зі спортивним рухом як суттєву основу спорту, а в багатьох європейських державах урядові заходи в спорті вживаються на доповнення та підтримку роботи цього руху (субсидіарність);
- ▶ поточна структура змагального спорту в Європі, яка переважно базується на національній конфігурації зі змаганнями на регіональному, національному, континентальному та глобальному рівнях і яка поважає регулюючу роль міжнародних керівних органів, принесла переваги з точки зору узгодженого розвитку спорту та міжнародної солідарності,

Рекомендує урядам держав-членів:

- a. засновувати свою внутрішню політику щодо спорту та, якщо доречно, будь-яке відповідне законодавство на Європейській спортивній хартії, як викладено в додатку до цієї рекомендації;
- b. пропонувати відповідним зацікавленим сторонам враховувати принципи, викладені в Європейській спортивній хартії, при розробці їх політик;

- c. вживати заходів для забезпечення широкого поширення Європейської спортивної хартії;
- d. надавати або сприяти наданню інформації та даних, необхідних для моніторингу її реалізації.

A. Вступні положення

Стаття 1 – Мета Хартії

Метою цієї Хартії є спрямування урядів у розробці та впровадженні правових і політичних рамок для спорту, які підкреслюють його численні індивідуальні та соціальні переваги (зокрема, для здоров'я, інклюзії та освіти), а також дотримуються та сприяють цінностям прав людини, демократії та верховенства права, як закріплено у відповідних стандартах Ради Європи. Для досягнення цієї мети уряди повинні вжити необхідних заходів для того, щоб:

1. кожна людина мала змогу брати участь у спорті та, зокрема, забезпечити, щоб:
  - a. усі молоді люди отримували уроки фізичного виховання в навчальних закладах і мали доступ до можливостей розвитку фізичної грамотності, фізичної підготовки та набуття базових рухових навичок;
  - b. кожен мав можливість займатися спортом у надійному, безпечному та здоровому середовищі;
  - c. розвиток спорту був інклюзивним, оцінювався та контролювався на регулярній основі; і
  - d. кожен мав можливість підвищити рівень своїх результатів у спорті поза межами занять для рекреаційних цілей і вийти на рівень особистих досягнень і/або рівень досконалості етичним, чесним і відповідальним способом;

2. захищати та розвивати спорт, заснований на цінностях, що є передумовою максимізації індивідуальних і соціальних переваг спорту, зокрема, гарантувати щоб:

- a. права людини для тих, хто бере участь у діяльності, пов'язаній зі спортом або має дотичність до неї, були захищені;
- b. спортивні заходіви робили внесок у зміцнення етичної поведінки серед тих, хто долучається до спорту;
- c. добросесність спортивних організацій, спортивних змагань і тих, хто бере участь у діяльності, пов'язаній зі спортом або має дотичність до неї, захищалася;
- d. спортивна діяльність відповідала принципам сталого розвитку.

Стаття 2 – Визначення «спорту» та сфера застосування Хартії

1. Для цілей цієї Хартії «спорт» означає всі форми фізичної активності, які, шляхом випадкової або організованої участі, спрямовані на підтримання або покращення фізичної форми та психічного добробуту, формування суспільних стосунків або отримання результатів у змаганнях на всіх рівнях.

2. Ця Хартія висвітлює спільні риси основ європейського спорту та його організації, які спортивний рух розуміє як модель європейського спорту, і надає загальні рекомендації державам-членам Ради Європи щодо вдосконалення існуючого законодавства чи іншої політики та розробки комплексної рамкової основи для спорту. Вона конкретизована та доповнена юридично обов'язковими

стандартами, що стосуються критичних питань у сфері спорту, таких як:

- a. Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів і, зокрема футбольних матчів (ETS №. 120);
- b. Антидопінгова конвенція (ETS №. 135);
- c. Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями (CETS №. 215); і
- d. Конвенція Ради Європи про комплексний підхід до питань безпеки, охорони та обслуговування під час футбольних матчів та інших спортивних заходів (CETS №. 218).

3. Виконання деяких положень цієї Хартії може бути доручено урядовим або неурядовим спортивним органам або спортивним організаціям.

В. Зацікавлені сторони

Стаття 3 – Органи державної влади

1. Роль органів державної влади насамперед полягає у доповненні доповнювати діяльності спортивного руху та корпоративного сектору. Органи державної влади несуть відповідальність за встановлення рамок умов і, у відповідних випадках, правових вимог, необхідних для розвитку спорту. У розробці та управлінні спортивною політикою органи державної влади повинні керуватися цілями цієї Хартії та демонструвати, що вони надають високий пріоритет повазі верховенства права та принципів належного врядування.

2. Має бути забезпечена горизонтальна координація між політикою та діями всіх державних органів, пов'язаних зі спортом, наприклад органів, що відповідають за спорт, освіту, охорону здоров'я, соціальні послуги, міське та регіональне планування, культуру, юстицію, моніторинг прав людини та захист дітей, правоохоронну діяльність, регулювання ставок, навколишнє середовище та розвиток. Слід забезпечити вертикальну координацію між національними органами влади та регіональними та місцевими органами влади, які відіграють ключову роль у забезпеченні спортивної діяльності на низовому рівні.

Стаття 4 – Спортивний рух

1. Спортивний рух, який складається з громадських, неприбуткових спортивних організацій, є головним партнером органів державної влади щодо реалізації політики у сфері спорту. Його організації зобов'язані дотримуватися вимог та обмежень, які накладаються на них законодавством відповідно до міжнародних стандартів.

2. Слід і далі заохочувати розвиток волонтерського духу та руху в спорті, зокрема через підтримку роботи волонтерських спортивних організацій. З цією метою органи державної влади та спортивний рух повинні підтримувати рамкові умови, які сприяють активному залученню волонтерів до спорту.

3. Організації спортивного руху повною мірою користуються свободою об'єднання, закріпленою в Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Вони користуються автономними процесами прийняття рішень і повинні обирати своїх лідерів демократичним шляхом відповідно до принципів належного управління. Як уряди, так і спортивні організації повинні визнавати необхідність взаємної поваги до їхніх рішень.

4. Організації спортивного руху, які отримують доходи від ринку спортивних розваг, повинні підтримувати фінансову солідарність між спортом вищих досягнень та масовим спортом, а також між різними видами спорту та усіма регіонами світу.

Стаття 5 – Корпоративний та професійний сектори

1. Корпоративний і професійний сектори відіграють важливу роль у розвитку спорту. Слід проводити діалог і співпрацю з представниками компаній і професійними категоріями, які залучені до спорту в таких секторах, як організація діяльності, заходів або змагань; виробництво спортивних товарів; спортивне харчування; будівництво об'єктів; надання послуг; і ЗМІ.

2. Взаємодіючи з представниками цих секторів, уряди повинні:

- a. визнавати їх рушіями інновацій, які можуть служити розвитку спорту;
- b. забезпечувати дотримання ними відповідних правил, наприклад, щодо економічних і соціальних прав, безпеки, кваліфікації, боротьби з дискримінацією, спортивної доброчесності, корпоративного управління та боротьби з корупцією;
- c. сприяти підтримці Керівних принципів ООН щодо бізнесу та прав людини та Рекомендації СМ/Rec(2016)3 Комітету міністрів державам-членам щодо прав людини та бізнесу;
- d. заохочувати їх до співпраці зі спортивним рухом і заохочувати їхню участь у програмах солідарності, у яких вони отримують вигоди під час заходів, які проводяться та фінансуються спортивним рухом.

С. Спорт, що базується на цінностях

Стаття 6 – Права людини

1. Усі зацікавлені сторони повинні поважати та захищати міжнародно визнані права людини та основоположні свободи, а також дотримуватися загальних рамок, встановлених для їх реалізації в бізнесі та іншій діяльності.

2. Комплексний підхід щодо забезпечення прав людини в спорті вимагає поваги до прав людини стосовно тих, хто залучений до діяльності, пов'язаної зі спортом, або має дотичність до неї, і тому повинен:

- a. забезпечити повагу, захист і підтримку прав людини стосовно спортсменів і всіх, хто займається спортом;
- b. боротися зі свавіллям та іншими зловживаннями у спорті, щоб забезпечити повну повагу до верховенства права у спортивній діяльності, включаючи доступ до засобів правового захисту, правосуддя та справедливого судового розгляду відповідно до чинних стандартів прав людини;
- c. працювати над досягненням ґендерної рівності у спорті та через нього, зокрема шляхом впровадження стратегії ґендерного мейнстрімінгу у спорті;

- d. застосовувати політику абсолютної нетерпимості до насильства та всіх форм дискримінації, приділяючи особливу увагу окремим особам і групам у вразливому становищі, таким як діти, мігранти та особи з інвалідністю;
- e. працювати над тим, щоб відповідні рамкові основи політики та/або нормативна-правова база містили чітке зобов'язання до забезпечення прав людини;
- f. захищати права людини в контексті організації спортивних заходів і впроваджувати інтереси та цілі щодо прав людини в увесь життєвий цикл великих спортивних подій, починаючи з процесу подання заявок і включно з плануванням тривалої позитивної спадщини;
- g. продовжувати інвестувати в ефективну реалізацію стандартів прав людини в спорті та через спорт, зокрема шляхом розвитку урядових/неурядових партнерств і використання багатосторонніх платформ для визначення та просування заходів з метою запобігання та реагування на порушення прав людини у спорті.

Стаття 7 – Виховання на цінностях через спортивну етику

1. «Спортивна етика» — це позитивне поняття, яке керує людською поведінкою. Вона визначається як спосіб мислення, а не лише спосіб дії. Вона лежить в основі спортивної порядності, рівності, чесності, досконалості, відданості, мужності, командного духу, поваги до правил

і законів, поваги до навколишнього середовища, поваги до себе та інших, а також духу спільноти, толерантності та солідарності. Вона також включає повагу до прав людини та сталого розвитку.

2. Спортивну етику слід заохочувати в усіх видах діяльності у спорті за допомогою відповідної політики та програм. Необхідно вжити відповідних заходів для підвищення обізнаності про спортивну етику та забезпечення можливостей постійного навчання в цій сфері.

3. Навчання тому, як обирати етичний курс дій у спорті та поза ним, є невід'ємною частиною навичок, які слід набувати за допомогою спорту. Заняття спортом, заснованим на цінностях, може розширити можливості людей і навчити справедливості, командній роботі, рівності, дисципліні, інклюзії, повазі та доброчесності.

Стаття 8 – Доброчесність

1. «Доброчесність спорту» охоплює компоненти особистої, змагальної та організаційної доброчесності. До загроз доброчесності у спорті належать такі кримінальні правопорушення, як корупція, шахрайство та примус, а також порушення статутних і дисциплінарних правил та неетична поведінка. Таким чином, прагнення до доброчесності у спорті має зобов'язувати всі зацікавлені сторони:

- a. захищати всіх людей, особливо молодь, від насильства, переслідувань і жорстокого поводження, дбати про безпеку окремих людей і сприяти повазі та захисту міжнародно визнаних прав людини, включаючи соціальні права;

- b. підтримувати чесну гру, що набагато більше, ніж гра за правилами. Чесна гра включає поняття дружби, поваги до інших і почуття товариства. Вона також охоплює питання, пов'язані з обманом, використанням нечесних стратегій при дотриманні правил, маніпулюванням спортивними змаганнями та допінгом;
- c. надихати на управління спортом, яке відповідає принципам прозорості, доброчесності, демократії, розвитку та солідарності, що мають бути забезпечені механізмами стримувань і противаг та контролю.

2. Політика доброчесності спорту повинна спиратися на багатосторонні ініціативи; заохочувати та співпрацювати з викривачами та незалежними ЗМІ; звертати увагу на дотримання прав людини; інвестувати в освіту, профілактику та підвищення обізнаності; підлягати моніторингу, в тому числі шляхом використання засобів правового захисту; і використовувати ґендерний та молодіжний мейнстрімінг.

Стаття 9 – Сталий розвиток

1. Принцип сталого розвитку у спорті вимагає, щоб усі види діяльності були економічно, соціально та екологічно сталими, зокрема:

- a. при плануванні, реалізації та оцінці власної роботи організатори спортивної діяльності та заходів повинні приділяти належну увагу сталому розвитку, будь то економічному, соціальному чи екологічному;
- b. оскільки зростання споживання спортивних товарів може мати позитивний вплив на світову економіку,

галузь повинна взяти на себе відповідальність за розробку та інтеграцію практик, які є задовільними в соціальному плані та екологічно чистими;

- c. заходи у приміщенні та на відкритому повітрі повинні проводитися відповідально, іншими словами, слід впроваджувати принцип обережності (збереження ресурсів та запобігання ризикам). Власники спортивної інфраструктури мають діяти на випередження для того щоб виявляти вплив та наслідки роботи їх об'єктів, уникати потенційної шкоди природі та за необхідності вживати заходів протидії та захисту від таких ризиків;
- d. організація великих спортивних заходів має забезпечити сталу спадщину для приймаючих громад щодо їхнього економічного, соціального та екологічного впливу, зокрема, балансувати фінансові витрати на інфраструктуру з її використанням після заходу та впливом на участь у спорті.

2. Усі зацікавлені сторони повинні взяти на себе відповідальність за зменшення свого вуглецевого сліду та дотримуватися зобов'язань і партнерства у сфері кліматичних дій, визнаючи дедалі більш негативний вплив зміни клімату на суспільство та спорт.

D. Спорт для всіх

Стаття 10 – Право на спорт

1. Доступ до спорту для всіх вважається основоположним правом. Усі люди мають невід'ємне право на доступ до спорту в безпечному середовищі як у шкільних закладах, так і за їхніми межами, що має суттєве значення для їхнього особистого розвитку та є одним із способів реалізації прав на здоров'я, освіту, культуру та участь у житті громади.

2. При доступі до спортивних споруд або спортивної діяльності не дозволяється будь-яка дискримінація за ознаками раси, кольору шкіри, мови, релігії, статі чи сексуальної орієнтації, політичних чи інших поглядів, національного чи соціального походження, належності до національної меншини, майнового стану, статусу при народженні або іншого стану.

3. Для захисту та сприяння реалізації цього права необхідно:

- a. забезпечити гарантований доступ до розвитку фізичних, інтелектуальних та етичних компетенцій через фізичне виховання та спорт як у системі освіти, так і в інших аспектах суспільного життя;
- b. дбати, щоб кожна людина мала широкі можливості отримати користь від фізичного виховання та займатися спортом, розвивати фізичну грамотність та фізичну підготовку, набувати основних рухових

навичок і здобувати такий рівень досягнень у спорті, який відповідає її здібностям;

- c. забезпечити для молоді, включаючи дітей дошкільного віку, для людей похилого віку та людей з інвалідністю конкретні можливості користуватися освітніми та спортивними програмами, які відповідають їхнім потребам;
- d. забезпечити, щоб усі члени місцевої громади мали можливість брати участь у заняттях спортом і щоб, у разі необхідності, були вжито додаткових заходів, спрямованих на те, щоб надати можливість мало захищеним особам або групам та людям з інвалідністю ефективно користатися такими можливостями;
- e. гарантувати, що місцеві спортивні клуби мають відповідний правовий статус і рамкові умови, щоб пропонувати участь у спорті для всіх за доступними цінами.

Стаття 11 – Побудова засад для заняття спортом

1. Необхідно вжити всіх відповідних заходів для розвитку фізичної грамотності та фізичної підготовки серед молоді, дозволяючи їм набути основних рухових навичок і заохочуючи їх до занять спортом, зокрема шляхом:

- a. забезпечення того, щоб усі студенти мали доступ до спортивних, рекреаційних та фізично-виховальних програм і засобів, а також щоб для цих занять було виділено відповідні відрізки часу;

- b. забезпечення підготовки кваліфікованих вчителів у цій сфері у всіх школах;
- c. забезпечення наявності відповідних можливостей для продовження занять спортом після закінчення обов'язкової освіти;
- d. заохочення розвитку належних зв'язків між школами та іншими навчальними закладами, шкільними спортивними клубами та місцевими спортивними клубами;
- e. сприяння та розвиток використання спортивних об'єктів школами, місцевими спортивними клубами та місцевою громадою;
- f. заохочення середовища, в якому батьки, вчителі, тренери та лідери мотивують молодих людей займатися регулярними фізичними вправами;
- g. забезпечення викладання спортивної етики для учнів, починаючи з початкової школи.

Стаття 12 – Розвиток участі

1. Заняття спортом, будь то з метою дозвілля та відпочинку, зміцнення здоров'я чи підвищення працездатності, слід пропагувати серед усього населення шляхом надання відповідних засобів і програм усіх видів, а також доступу до кваліфікованих тренерів, інструкторів та персоналу, будь то волонтери чи професіонали.

2. Невід'ємною частиною збалансованої спортивної політики слід розглядати заохочення зусиль зі створення можливостей участі у спорті на робочих місцях.

Стаття 13 – Покращення результатів

1. Заняття спортом на більш високому рівні слід підтримувати та заохочувати належними та конкретними шляхами. Підтримка повинна охоплювати такі сфери, як виявлення та консультування талантів, надання відповідних приміщень та обладнання, розвиток догляду та підтримки спортсменів на базі спортивної медицини та спортивних наук відповідно до етичних стандартів спорту, підтримка наукового тренерства та забезпечення навчання тренерів та інших осіб, які виконують керівні функції, і допомога клубам у створенні відповідних структур і можливостей для змагань.

Стаття 14 – Підтримка спорту вищ вищих досягнень та професійного спорту

1. Слід розробити методи надання відповідної прямої чи опосередкованої підтримки спортсменам, які демонструють виняткові спортивні якості, щоб створити для них можливість повною мірою розвивати свої спортивні та людські здібності, забезпечуючи при цьому повну повагу до їхньої особистості, а також фізичної та моральної цілісності. Така підтримка має включати аспекти, пов'язані з виявленням талантів, подвійною кар'єрою спортсмена, збалансованою освітою під час перебування у тренувальних закладах та плавною інтеграцією в суспільство шляхом розвитку кар'єрних перспектив під час і після участі у спорті вищих досягнень.

2. Організація та управління професійно організованим спортом, у тому числі галуззю спортивних розваг, має здійснюватися через компетентні та добре керовані органи, які підтримують належний соціальний діалог із представниками спортсменів та регулюючу роль відповідних міжнародних керівних органів щодо забезпечення узгоджених правил гри, захисту доброчесності спорту та координації календарів змагань. Люди, які професійно займаються спортом, повинні мати відповідний соціальний статус, етичні гарантії проти будь-яких форм експлуатації та можливість реалізувати економічні та соціальні права.

3. Організація спортивних змагань вищого та професійного рівня має здійснюватися з дотриманням принципу відкритості спортивних змагань із наданням пріоритету спортивним заслугам. Організатори змагань повинні працювати над узгодженням потреб та інтересів індивідуальних/місцевих командних змагань і національних команд.

Е. Засоби

Стаття 15 – Об'єкти та діяльність

1. Оскільки участь у спорті частково залежить від масштабу, різноманітності та доступності об'єктів, їхнє загальне планування має бути справою органів державної влади. Спектр об'єктів, які, як мають бути наявними, повинен враховувати існуючі державні та приватні об'єкти. Відповідальні особи повинні враховувати національні, регіональні та місцеві потреби та вживати заходів, спрямованих на забезпечення належного управління та безпечного і повноцінного використання об'єктів.

2. Власники спортивних об'єктів повинні вжити відповідних заходів для надання доступу до таких об'єктів особам із соціально незахищених груп, у тому числі особам із фізичною чи ментальною інвалідністю.

3. Необхідно створити чітку рамкову основу та вжити відповідних заходів, щоб надати організаторам заходів та власникам спортивних об'єктів можливість ефективно виконувати свої зобов'язання щодо безпеки та правопорядку.

Стаття 16 – Персонал

1. Слід заохочувати розробку відповідними органами навчальних курсів, які ведуть до отримання дипломів і кваліфікацій, охоплюючи всі аспекти спорту, в тому числі відповідність правам людини, етиці, доброчесності та сталому розвитку. Такі курси повинні відповідати потребам

учасників будь-якого профілю, які займаються різними видами спорту на різних рівнях, і розроблятися для тих, хто працює як добровільно, так і професійно (інструктори, тренери, менеджери, посадовці, лікарі, спеціалісти з безпеки, архітектори, інженери, працівники з убезпечення дітей тощо).

2. Особи, залучені до керівництва або нагляду за спортивною діяльністю, повинні мати відповідну кваліфікацію, з особливим акцентом на захист етичних цінностей, доброчесність та права людини, включаючи захист людської гідності, безпеки та здоров'я людей, за яких вони відповідають.

3. Особливу увагу слід приділити волонтерській діяльності. Волонтерський персонал, за умови відповідної підготовки та нагляду, може зробити безцінний внесок у розвиток спорту в цілому та заохотити кожного долучатися до практики та організації спортивної діяльності. Набір, навчання та утримання волонтерів слід заохочувати через визнання волонтерської роботи, підтримку комплексної підготовки тренерів-волонтерів та інші заходи.

Стаття 17 – Інформація та дослідження

1. Слід підтримувати належні структури та засоби для збору та розповсюдження відповідної інформації про спорт на місцевому, національному та міжнародному рівнях відповідно до найсучасніших стандартів і розробляти далі відповідно до актуальних технологічних досягнень. Це, зокрема, має включати врахування цифровізації та інших важливих технологічних розробок, а також їх використання та застосування в спортивному контексті.

2. Слід і надалі сприяти та підтримувати наукові дослідження всіх аспектів спорту, включаючи його позитивний і негативний вплив на здоров'я, питання етики та управління, нові тенденції та інші центральні принципи, що лежать в його основі. Повинні бути вжиті заходи для розповсюдження та обміну такою інформацією та результатами таких досліджень на найбільш оптимальному рівні – місцевому, регіональному, національному чи міжнародному – в тому числі як основу для подальшого розвитку інформованої спортивної політики.

Стаття 18 – Фінансування

1. Для досягнення цілей даної Хартії повинна надаватися відповідна підтримка та ресурси з державних фондів на національному, регіональному та місцевому рівнях, у тому числі, у відповідних випадках, лотерейні внески, достатні асигнування з державного бюджету, звільнення від податків, надання приміщень у позику тощо.

2. Слід заохочувати змішану державну та приватну фінансову підтримку спорту, включаючи здатність самого спортивного сектору генерувати та розподіляти відповідні ресурси для свого подальшого розвитку, як з точки зору його соціальних аспектів, так і аспектів вищих досягнень.

3. Державні заходи підтримки організації спортивних заходів повинні надаватися з огляду на відповідні екологічні стандарти та сталі економічні та соціальні переваги, які ці заходи можуть забезпечити, щоб реалізувати позитивний потенціал спортивних заходів і підвищити сприйняття громадськості.

Стаття 19 – Внутрішня та міжнародна співпраця

1. Для досягнення цілей цієї Хартії слід створити відповідні структури на національному, регіональному та місцевому рівнях, якщо таких досі немає, для належної координації розвитку та просування спорту між різними зацікавленими сторонами, таким чином забезпечуючи, щоб спорт був структурним елементом добробуту нашого суспільства.
2. Міжнародне співробітництво як на глобальному, так і на континентальному рівнях також є необхідним для досягнення цілей цієї Хартії. Це можна реалізувати шляхом обміну передовою практикою, освітніх програм, розвитку спроможності, адвокації, зобов'язань, а також індикаторів та інших інструментів моніторингу та оцінки.

F. Кінцеві положення

Стаття 20 – Підтримка та супровід впровадження Хартії

1. Раду Європи в цілому та інші міжнародні організації слід заохочувати використовувати спорт як засіб пропагування цінностей і зробити спорт неодмінною складовою стратегій та планів дій.
2. Щоб сприяти просуванню та впровадженню цієї Хартії, слід запросити відповідні зацікавлені сторони зобов'язатися впроваджувати Хартію у своїй політиці, стратегіях і програмах.
3. На європейському рівні важливо переглядати прогрес і підтримувати впровадження Хартії, зокрема, щоб гарантувати позитивний вплив спорту на здоров'я, інклюзію та освіту, максимізувати його потенціал сприяння динамічному громадянському суспільству та культурі прав людини, верховенства права, демократичного врядування та сталого розвитку, а також для боротьби із загрозами спортивній доброчесності. Розширену часткову угоду Ради Європи про спорт слід використовувати для оцінки та сприяння прогресу в реалізації Хартії, зокрема шляхом:

- a. сприяння обміну інформацією та передовим досвідом;
- b. проведення тематичних дискусій з питань, що стосуються Хартії;
- c. збору та оприлюднення інформації для моніторингу за виконанням положень Хартії;
- d. підтримки пропагування та впровадження Хартії через регулярні багатосторонні заходи та заходи в окремих країнах.

Спорт – це можливість; він навчає нас толерантності та повазі. Він дозволяє нам відсунути наші межі та вчитися один з одного, часто стираючи відмінності та кордони. Він робить нас сильнішими в багатьох аспектах.

Вже понад чотири десятиліття Рада Європи виступає за чесну гру та повагу у спорті, бореться з корупцією та допомагає зробити спорт безпечним, етичним і доступним для всіх.

Європейська спортивна хартія – це стандарт Ради Європи, який встановлює основні принципи національної політики в галузі спорту, дозволяючи урядам надавати кожному можливість займатися спортом за чітко визначених умов. Вона надихає політиків і надає рекомендації державам-членам щодо вдосконалення існуючого спортивного законодавства чи іншої політики та розроблення комплексної рамкової основи для спорту.

З моменту її прийняття в 1992 році Хартія була і залишається орієнтиром для розвитку спорту в Європі, а країни та різні види спорту користуються перевагами принципів і цінностей, які вона втілює. Її остання редакція була ухвалена Комітетом Міністрів 13 жовтня 2021 року.

www.coe.int/sport

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 46 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованому на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції у державах-членах.